

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

Den 15. marts 2019

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 25 (Alm. del) af 5. oktober 2018 stillet efter ønske fra Joachim B. Olsen (LA)

Spørgsmål

Vil ministeren beregne effekten i 2030 på beskæftigelsen, BNP, årlig vækst i BNP, den strukturelle ledighed, de offentlige finanser samt GINI for den beskæftigede del af befolkningen ved følgende tiltag, hvor tilbageløb og adfærd medtages i beregningen?

Der bedes i beregningerne taget hensyn til, at implementeringen af tiltagene sker i overensstemmelse med budgetlovens rammer. Det vil sige, at de budgetforbedrende tiltag indføres gradvist fra 2020, mens de budgetforværende tiltag gennemføres så hurtigt som muligt fra 2020, dog således, at budgetloven altid overholdes.

Budgetforværende tiltag:

- Afskaffelse af topskatten, afskaffelse af loftet over beskæftigelsesfradraget og reduktion af det skrå skatteloft, jf. svaret på FIU alm. del – spørgsmål 246 (2013-2014)
- Indførelse af et nyt fradrag på 84.000 kroner årligt ved en forhøjelse af det eksisterende personfradrag for personer i beskæftigelse, samt et fradrag på 84.000 kroner for arbejdsmarkedsbidraget for personer i beskæftigelse, jf. svaret på FIU alm. del – spørgsmål 246 (2013-2014)
- Fribehold på SU fjernes, så studerende kan tjene hvad de vil ved siden af SU'en, jf. svaret på FIU alm. del – spørgsmål 246 (2013-2014)
- Bo- og gaveafgiften afskaffes
- Selskabsskatten sænkes til 15 pct., jf. svaret på FIU alm. del – spørgsmål 246 (2013-2014)
- Registreringsafgiften fjernes, jf. svaret på FIU alm. del – spørgsmål 246 (2013-2014)
- Afskaffelse af arbejdsskadeafgiften, jf. svaret på FIU alm. del – spørgsmål 246 (2013-2014)
- Iværksætterskatten fjernes helt (dvs. også for udbytter), jf. svaret på FIU alm. del – spørgsmål 246 (2013-2014)
- Sænke afgifter på grænsehandelsfølsomme i retning af varer til tysk niveau for 4 mia. kr., jf. svaret på FIU alm. del – spørgsmål 246 (2013-2014)

- Bedre og tidligere behandling i sundhedsvæsenet ved en udvidet fritvalgsordning (svarende til udgift på 1,3 mia. kr.) , jf. svaret på FIU alm. del – spørgsmål 246 (2013-2014)
- Øget bevilling til fri forskning (der afsættes 800 mio. kr. årligt til initiativet), jf. svaret på FIU alm. del – spørgsmål 246 (2013-2014)
- NOx-afgiften afskaffes
- Opgør med strafferabatter (Absolut strafakkumulering op til 20 års fængsel)
- Fjerne progressionen i beskatningen af aktieindkomst, dvs. aktieindkomstbeskatningen nedsættes til 27 pct., jf. svaret på SAU alm. del – spørgsmål 315 (2015-2016)
- Fjerne beskatningen af produktionsjord
- Naturskove (der afsættes 50 mio. kr. årligt til initiativet)
- Afskaffelse af progressionen i ejendomsværdibeskatningen
- Fradrag for tidligere års underskud
- Afskaffelse af afgift på forsikring af lystbåde
- Skatteyderbetalt tandlæge til kronikere, ulykkes- og sygdomsramte personer med tandproblemer (der afsættes 150 mio. kr. årligt til initiativet)
- Uddannelsesloftet afskaffes
- Indføre social ombudsmand (der afsættes 10 mio. kr. årligt til initiativet)
- Demografisk træk på offentlig service i perioden 2020-2030, jf. svaret på FIU alm. del – spørgsmål 246 (2013-2014)
- Midler til forsvaret (så reduktionen af midler i forsvaret ved effektivisering på 10 pct., jf. det budgetforbedrende tiltag, og afskaffelse af værnepligten annulleres).
- Fastholdelse af stigning i offentligt forbrug som følge af forsvarsforliget

Budgetforbedrende tiltag:

- Nulvækst i det offentlige forbrug i perioden 2020-2030
- 10 pct. produktivetsforbedring i den offentlige sektor (stat, region og kommuner ved 1 pct. om året i 10 år). Det vil sige, at der udover nulvækst i det offentlige forbrug skal effektiviseres for 10 pct., således den samlede realvækst i det offentlige forbrug fra 2020-2030 bliver minus 10 pct., når der ses bort fra det demografiske træk
- Reduktion af erhvervsstøtte med 10 mia. kr.
- Afskaffelse af partistøtte
- Afskaffelse af værnepligt
- Der stoppes for tilgang til efterlønsordningen, så den er fuldt udfaset i 2025. Desuden forhøjes folkepensionsalderen til 68 år i 2028 og til 69 år i 2030. Efter 2030 videreføres indekseringsmekanismen med 10 års varsel (dvs. i 2025 skal der tages stilling til folkepensionsalderen i 2035), jf. svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 264 (Alm. del) af 22. marts 2018 Med forslaget ændres reglerne også for folketingsmedlemmer og ministre, så pensionsalderen forhøjes og følger samme folkepensionsalder som resten af befolkningen

- Inflationsregulering (forbrugerprisindeks) af overførselsindkomster i perioden 2020-2030. jf. svaret på FIU alm. del – spørgsmål 246 (2013-14)
- Nedlæggelse af regionerne
- Reduktion af fradraget for faglige kontingenter til 3.000 kr.
- Kompensationsgraden for kontanthjælpsloftet sænkes til 75 pct., hvilket inkluderer, at den samlede sum af ydelser kan reduceres i modsætning til nu, hvor den samlede sum ikke kan reduceres med mere end summen af særlig støtte og boligstøtte
- Afskaffelse af dimittenddagpenge
- Afskaffelse af seniorjobordningen
- Beløbsgrænsen i beløbsordningen sænkes til 220.000 kr.
- Omdannelse af børnecheck, så forældre kan udnytte børns personfradrag, jf. svaret på FIU alm. del – spørgsmål 246 (2013-2014)

Svar

Som udgangspunkt vurderes forslagene under ét at kunne øge vækstpotentialet i den private sektor markant, herunder i kraft af øget arbejdsudbud og privat beskæftigelse. Forslagene indebærer blandt andet en afskaffelse af topskatten og registreringsafgiften samt andre store skattnedsættelser, en udfasning af efterlønsordningen og højere folkepensionsalder.

De forslag, der indgår i spørgsmålet, vil samlet set indebære betydelige ændringer af strukturerne i dansk økonomi, herunder i relation til beskatning, arbejdsmarked og tilbagetrækning samt størrelsen af den offentlige sektor i forhold til den private og i forhold til indkomstforskelle. Forslagene indebærer bl.a. besparelser på overførselsindkomster samt en betydelig mindre offentlig sektor. I alt er der tale om knap 40 tiltag, som griber ind i hinanden i betydeligt omfang.

Der er udarbejdet en vurdering af de enkelte tiltag, så vidt det er muligt. Vurderingen af de enkelte tiltags virkning på offentlig saldo, arbejdsudbud, BNP og GINI fremgår af *tabel 1*. Vurderingen af de enkelte forslag er nærmere beskrevet i *bilag 1*.

Overordnet om virkninger af forslagene

Samlet set indeholder spørgsmålet forslag til lavere skatter og afgifter for i størrelsesordenen 100 mia. kr. efter tilbageløb (målt før adfærd og uden at tage højde for krydseffekter, jf. nedenfor). Det er således tale om en omfattende reduktion af beskatningen, som isoleret trækker i retning af et højere arbejdsudbud.

Udfasningen af efterlønnen og forhøjelserne af folkepensionsalderen vil ligeledes bidrage til øget arbejdsudbud samt lavere offentlige udgifter. Virkningerne vedr. efterløn og folkepension svarer skønsmæssigt til en stigning i arbejdsudbuddet på ca. 53.000 fuldtidspersoner i 2030 vurderet med de vanlige regneprincipper¹

¹ Det indgår ikke i denne beregning, om væsentligt lavere beskatning gennem arbejdslivet eventuelt kan betyde, at flere vil trække sig tidligere tilbage for egne midler. Det bemærkes i relation hertil, at den samtidige reduktion af det offentlige forbrug kan medføre, at en del af skattelettelserne omsættes til køb af tjenesteydelser, som ikke længere leveres af det offentlige i samme omfang, i stedet for opsparing eller andet forbrug.

Tabel 1

Vurdering af virkning af de enkelte tiltag i 2030

	Virkning på offentlig saldo, mia. kr.	Arbejdsudbudsvirkning, fuldtidspersoner	BNP-virkning	GINI, beskæftigede	GINI, befolkning
Budgetforværende tiltag					
Afskaffelse af topskatten, afskaffelse af loftet over beskæftigelsesfradraget og reduktion af det skrå skatteloft, jf. svaret på FIU alm. del – spørgsmål 246 (2013-2014)	-16¼ mia. kr.	15.900 fuldtidspers.	0,9 pct. af BNP	1,5	1,3
Indførelse af et nyt fradrag på 84.000 kroner årligt ved en forhøjelse af det eksisterende personfradrag for personer i beskæftigelse, samt et fradrag på 84.000 kroner for arbejdsmarkedsbidraget for personer i beskæftigelse, jf. svaret på FIU alm. del – spørgsmål 246 (2013-2014)	-41½ mia. kr.	3.000 fuldtidspers.	0,0 pct. af BNP	-1,0	-0,3
Fribeløb på SU fjernes, så studerende kan tjene hvad de vil ved siden af SU'en, jf. svaret på FIU alm. del – spørgsmål 246 (2013-2014)	-1 mia. kr.	300 fuldtidspers.	0,0 pct. af BNP	*	*
Bo- og gaveafgiften afskaffes	-2½ mia. kr.	0	0	Ikke muligt at vurdere	Ikke muligt at vurdere
Selskabsskatten sænkes til 15 pct., jf. svaret på FIU alm. del – spørgsmål 246 (2013-2014)	-8½ mia. kr.	2.100 fuldtidspers.	0,9 pct. af BNP	-	-
Registreringsafgiften fjernes, jf. svaret på FIU alm. del – spørgsmål 246 (2013-2014)	-8¼ mia. kr.	7.700 fuldtidspers.	0,4 pct. af BNP	*	*
Afskaffelse af arbejdsskadeafgiften, jf. svaret på FIU alm. del – spørgsmål 246 (2013-2014)	-½ mia. kr.	100 fuldtidspers.	0,0 pct. af BNP	0,0	0,0
Iværksætterskatten fjernes helt (dvs. også for udbytter), jf. svaret på FIU alm. del – spørgsmål 246 (2013-2014)	-0,4 mia. kr.	0	0	-	-
Sænke afgifter på grænsehandelsfølsomme i retning af varer til tysk niveau for 4 mia. kr., jf. svaret på FIU alm. del – spørgsmål 246 (2013-2014)	-4 mia. kr.	350 fuldtidspers.	0,0 pct. af BNP	*	*
Bedre og tidligere behandling i sundhedsvæsenet ved en udvidet fritvalgsordning (svarende til udgift på 1,3 mia. kr.), jf. svaret på FIU alm. del – spørgsmål 246 (2013-2014)	-1¼ mia. kr.	Ikke muligt at vurdere	Ikke muligt at vurdere	-0,0	-0,0
Øget bevilling til fri forskning (der afsættes 800 mio. kr. årligt til initiativet), jf. svaret på FIU alm. del – spørgsmål 246 (2013-2014)	-¾ mia. kr.	Ikke muligt at vurdere	Ikke muligt at vurdere	-0,0	-0,0
NOx-afgiften afskaffes	-0 mia. kr.	0	0	0,0	0,0
Opgør med strafferabatter (Absolut strafakkumulering op til 20 års fængsel)	-2 mia. kr. ¹⁾	Ikke muligt at vurdere	Ikke muligt at vurdere	-	-
Fjerne progressionen i beskattningen af aktieindkomst, dvs. aktieindkomstbeskattningen nedsættes til 27 pct., jf. svaret på SAU alm. del – spørgsmål 315 (2015-2016)	-2½ mia. kr.	1.600 fuldtidspers.	0,1 pct. af BNP	0,2	0,3
Fjerne beskattningen af produktionsjord	-0,4 mia. kr.	0	0	-	-
Naturskove (der afsættes 50 mio. kr. årligt til initiativet)	-0,1 mia. kr. ¹⁾	-	-	0,0	0,0
Afskaffelse af progressionen i ejendomsværdibeskatningen	-0,4 mia. kr.	0	0	0,0	0,0
Frdrag for tidligere års underskud	-0,1 mia. kr.	0	0,0 pct. af BNP	0,0	0,0
Afskaffelse af afgift på forsikring af lystbåde	-0,1 mia. kr.	0	0	0,0	0,0
Skatteyderbetalt tandlæge til kronikere, ulykkes- og sygdomsramte personer med tandproblemer (der afsættes 150 mio. kr. årligt til initiativet)	-0,2 mia. kr. ¹⁾	-	-	Ikke muligt at vurdere	Ikke muligt at vurdere
Uddannelsesloftet afskaffes	-0,3 mia. kr. ¹⁾	-1.000 fuldtidspers.	0,0 pct. af BNP	0,0	0,0
Indføre social ombudsmand (der afsættes 10 mio. kr. årligt til initiativet)	-0,0 mia. kr. ¹⁾	-	-	0,0	0,0
Demografisk træk på offentlig service i perioden 2020-2030, jf. svaret på FIU alm. del – spørgsmål 246 (2013-2014)	-38¾ mia. kr. ¹⁾	Ikke muligt at vurdere	Ikke muligt at vurdere	-0,6	-1,0
Midler til forsvaret (så reduktionen af midler i forsvaret ved effektivisering på 10 pct., jf. det budgetforbedrende tiltag, og afskaffelse af værnepligten annulleres).	Vurderet under ét med 10 pct. reduktion ²⁾	Ikke muligt at vurdere	Ikke muligt at vurdere	-	-
Fastholdelse af stigning i offentligt forbrug som følge af forsvarsforliget	-2¼ mia. kr. ¹⁾	Ikke muligt at vurdere	Ikke muligt at vurdere	-0,0	-0,1

Tabel 2 (fortsat)

Vurdering af virkning af de enkelte tiltag i 2030

	Virkning på offentlig saldo, mia. kr.	Arbejdsudbudsvirkning, fuldtidspersoner	BNP-virkning	GINI, beskæftigede	GINI, befolkning
Budgetforbedrende tiltag					
Nulvækst i det offentlige forbrug i perioden 2020-2030	45½ mia. kr. ¹⁾	Ikke muligt at vurdere	Ikke muligt at vurdere	0,7	1,2
10 pct. produktivetsforbedring i den offentlige sektor (stat, region og kommuner ved 1 pct. om året i 10 år). Det vil sige, at der udover nulvækst i det offentlige forbrug skal effektiviseres for 10 pct., således den samlede realvækst i det offentlige forbrug fra 2020-2030 bliver minus 10 pct., når der ses bort fra det demografiske træk	51¼ mia. kr. ²⁾	Ikke muligt at vurdere	Ikke muligt at vurdere	0,9	1,6
Reduktion af erhvervsstøtte med 10 mia. kr.	10 mia. kr.	Ikke muligt at vurdere	Ikke muligt at vurdere	0,0	0,0
Afskaffelse af partistøtte	0,2 mia. kr.	-	-	0,0	0,0
Afskaffelse af værnepligt	Vurderet under ét med midler til forsvaret ²⁾	-	-	-	-
Der stoppes for tilgang til efterlønsordningen, så den er fuldt udfaset i 2025. Desuden forhøjes folkepensionsalderen til 68 år i 2028 og til 69 år i 2030. Efter 2030 videreføres indekseringsmekanismen med 10 års varsel (dvs. i 2025 skal der tages stilling til folkepensionsalderen i 2035), jf. svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 264 (Alm. del) af 22. marts 2018 Med forslaget ændres reglerne også for folketingsmedlemmer og ministre, så pensionsalderen forhøjes og følger samme folkepensionsalder som resten af befolkningen	18 mia. kr.	53.000 fuldtidspers.	1,9 pct. af BNP	-	-
Inflationsregulering (forbrugerprisindeks) af overførselsindkomster i perioden 2020-2030. jf. svaret på FIU alm. del – spørgsmål 246 (2013-14)	10 mia. kr.	7.200 fuldtidspers.	0,2 pct. af BNP	0,1	0,5
Nedlæggelse af regionerne	Ikke muligt at vurdere	Ikke muligt at vurdere	Ikke muligt at vurdere	Ikke muligt at vurdere	Ikke muligt at vurdere
Reduktion af fradraget for faglige kontingenter til 3.000 kr.	½ mia. kr.	0	0	0,0	0,0
Kompensationsgraden for kontanthjælpsloftet sænkes til 75 pct., hvilket inkluderer, at den samlede sum af ydelser kan reduceres i modsætning til nu, hvor den samlede sum ikke kan reduceres med mere end summen af særlig støtte og boligstøtte	Ikke muligt at vurdere	Ikke muligt at vurdere	Ikke muligt at vurdere	Ikke muligt at vurdere	Ikke muligt at vurdere
Afskaffelse af dimittenddagpenge	1½ mia. kr.	5.700 fuldtidspers.	0,2 pct. af BNP	0,1	0,1
Afskaffelse af seniorjobordningen	0,4 mia. kr. ¹⁾	700 fuldtidspers.	0,0 pct. af BNP	-	-
Beløbsgrænsen i beløbsordningen sænkes til 220.000 kr.	0,2 mia. kr.	2.400 fuldtidspers.	0,1 pct. af BNP	-	-
Omdannelse af børnecheck, så forældre kan udnytte børns personfradrag, jf. svaret på FIU alm. del – spørgsmål 246 (2013-2014)	1¼ mia. kr.	800 fuldtidspers.	0,0 pct. af BNP	0,1	0,1

1) Den samlede virkning på det offentlige forbrug fremgår af tabel 2.

2) Provenuvirkningen af 10 pct. produktivetsforbedring er regnet ekskl. virkningen på udgifter til Forsvaret, da midlerne forudsættes tilbageført til forsvaret. Ligeledes forudsættes midlerne fra afskaffelsen af værnepligten tilbageført til Forsvaret. Den samlede virkning på det offentlige forbrug fremgår af tabel 2.

* Beregningen udestår og eftersendes.

Anm.: Virkningen af de enkelte tiltag er vurderet når de er fuldt indfaset i 2030. Den strukturelle virkning på den offentlige saldo er opgjort efter tilbageløb og skønnet adfærd (hvor muligt).

Kilde: Egne beregninger.

Overordnet om virkninger af forslagene (fortsat)

Udover markante nedsættelser af skatten på arbejde indebærer forslagene blandt andet også en afskaffelse af registreringsafgiften og NOX-afgiften og en reduktion af afgifter på grænsehandelsfølsomme varer på 4 mia. kr. Det bemærkes i den forbindelse, at afgifter generelt er velegnede til at sikre, at eksterne omkostninger som miljø- og klimabelastning, forurening, støj og trængsel reguleres på en omkostningseffektiv måde, forudsat at afgiftsniveauet sættes i overensstemmelse med størrelsen af de relevante eksterne skadevirkninger.

Ligeledes kan afgifter bidrage til omkostningseffektiv opfyldelse af nationale og internationale mål og forpligtelser, sammenlignet med alternative instrumenter hertil. Afskaffelse (eller nedsættelse) af afgifter til et niveau, der ikke modsvarer de nævnte hensyn, kan således medføre samfundsøkonomiske omkostninger.

Nedsættelse af selskabsskatten til 15 pct. vurderes at have positive virkninger på investeringer, realløn og BNP. Det bemærkes i den forbindelse, at forslaget om reduktion af erhvervsstøtte med 10 mia. kr. i praksis vil medføre skattestigninger for erhvervene, da størstedelen af erhvervsstøtten gives via skattesystemet (de såkaldte skatteudgifter).

Fjernelse af det progressive element i ejendomsværdibeskatningen vil, ved forventede højere renteniveauer i fremtiden, som udgangspunkt indebære en forøget skattesubsidiering af ejerboliger for ca. 1 pct. af ejerboligmassen. Fjernelse af progressionen i aktieindkomstbeskatningen vil bidrage til at reducere den høje effektive beskatning af det reale afkast på opsparing via aktier, hvilket kan trække i retning af øget opsparing.

Regulering af overførselsindkomsterne på linje med prisudviklingen i stedet for lønudviklingen vil sammen med øvrige forslag vedrørende overførselsindkomsterne, herunder det lavere kontanthjælpsloft og afskaffelsen af dimittend-dagpenge, ligeledes trække i retning af lavere offentlige udgifter og øget arbejdsudbud.

Forslagene vil medføre en stigning i indkomstforskellene på tværs af befolkningen, samt et fald i det offentlige forbrug og den offentlige beskæftigelse svarende til en reduktion på ca. 10 pct. i 2030 i forhold til forløbet i Finansministeriets aktuelle mellemfristede fremskrivning, *jf. nærmere nedenfor*.

Virkning på det offentlige forbrug

I Finansministeriets seneste mellemfristede fremskrivning i *Opdateret 2025-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2022* er der i perioden 2019-2025 forudsat en årlig gennemsnitlig vækst på 0,4 pct. i det offentlige forbrug. Den resterende del af det finansielle råderum indregnes som en reserve til øvrige prioriteringer. I 2025 udgør reserven til øvrige prioriteringer ca. 12¼ mia. kr. (2019-priser).

I årene 2025-2030 udgør den beregnede gennemsnitlige årlige vækst i det offentlige forbrug ca. 1¼ pct. på baggrund af beregningstekniske principper, som indgår i

vurderingen af den finanspolitiske holdbarhed.² Det understreges, at der for årene efter 2025 ikke kan opgøres et finanspolitisk råderum, fordi der ikke er taget stilling til finanspolitiske mål ud over den aktuelle planlægningshorisont, som er fastsat med regeringens 2025-plan *Vækst og velstand 2025*.

På baggrund af de ovennævnte forudsætninger indebærer de foreslåede tiltag vedr. det offentlige forbrug en gennemsnitlig realvækst på -0,2 pct. om året frem mod 2030, svarende til en reduktion af de reale ressourcer til det offentlige forbrug med ca. 55 mia. kr. i 2030 i forhold til det mellemfristede forløb, *jf. tabel 2*.

Tabel 3

Forslag vedrørende det offentlige forbrugs virkning på den primære offentlige saldo

	2030
Mia. kr., 2019-priser	
Offentligt forbrug i alt (1)+(2)+(3)+(4)+(5)	54¼
(1) Heraf nulvækst	45½
(2) Heraf vækst i det demografiske træk	-38¼
(3) Heraf fastholdelse af forsvarsløft	-2¼
(4) Heraf øvrige tiltag, som vedrører det offentlige forbrug ¹⁾	-1¼
(5) Heraf 10 pct. reduktion i det offentlige forbrug, hvor forsvar friholdes	51¼

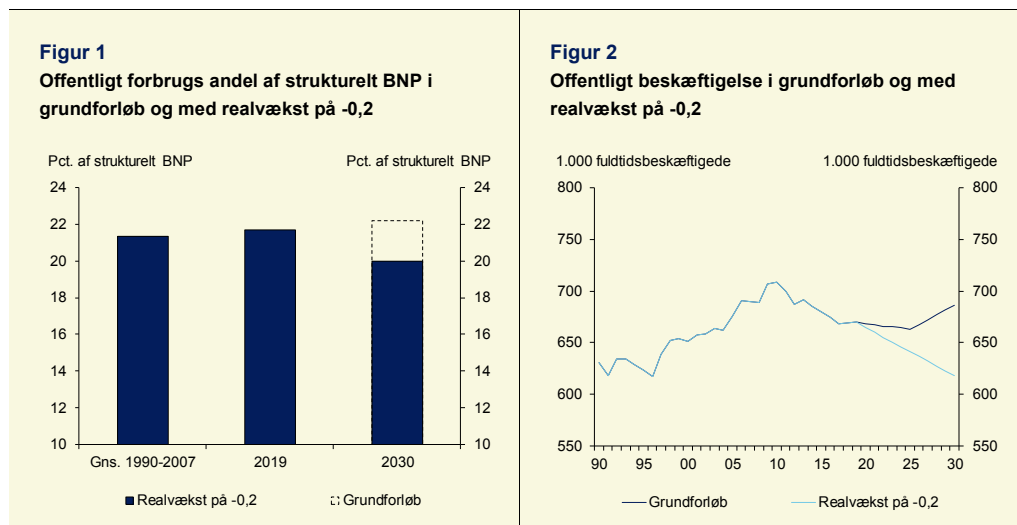
- 1) Øvrige tiltag som vedrører det offentlige forbrug dækker over opgør med strafferabatter, naturskove, skatteyderbetalt tandlæge, afskaffelse af uddannelsesloftet, indførslen af en social ombudsmand og afskaffelse af seniorjobordningen. Provenuvirkningen af de enkelte tiltag fremgår af *tabel 1*.

Anm.: Det offentlige forbrug er opgjort i 2019-priser. Reduktionen i det offentlige forbrug på 10 pct. tager udgangspunkt i et niveau for det offentlige forbrug i 2030, der er beregnet på baggrund af vækst i det demografiske træk fra 2019 til 2030, hvortil der er indregnet de øvrige prioriteringer som vedrører det offentlige forbrug, og hvor de offentlige forbrugsudgifter til Forsvaret friholdes for reduktionen. De offentlige forbrugsudgifter til Forsvaret er beregningsteknisk fastholdt i niveau af BNP på baggrund af de seneste regnskabstal for 2017 tillagt den del af forsvarsløftet, som er kategoriseret som værende offentligt forbrug i 2025. Det er forudsat, at de frigjorte midler i Forsvaret som følge af afskaffelse af værnepligten tilbageføres til Forsvaret.

Kilde: *Opdateret 2025-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2022*.

Initiativerne reducerer dermed samlet set det offentlige forbrug med ca. 10 pct. i forhold til det seneste mellemfristede grundforløb fra august 2018. Det vil indebære, at det offentlige forbrugs andel af BNP i 2030 reduceres i forhold til det historiske niveau før den globale finanskrise satte ind i 2008, *jf. figur 1*. Den beregningsteknisk forudsatte udvikling i den offentlige beskæftigelse i forhold til det nuværende grundforløb fremgår af *figur 2*.

² De beregningstekniske principper for det offentlige forbrug indebærer, at det offentlige forbrug følger befolkningsudviklingen (det demografiske træk) og den generelle velstandsstigning i årene efter den mellemfristede planlægningshorisont.

Anm.: Det offentlige forbrug er opgjort ekskl. afskrivninger. I beregningen forudsættes en årlig realvækst på -0,2 pct., svarende til den samlede virkning af de forslag, som vedrører det offentlige forbrug.

Kilde: Egne beregninger baseret på den seneste mellemfristede fremskrivning, jf. *Opdateret 2025-forløb: Grundlag for udgiftslofter 2022*.

Der knytter sig særlig usikkerhed til forslaget om en ”10 pct. produktivitetsforbedring i den offentlige sektor”. Der er ikke angivet virkemidler til at opnå en sådan produktivitetsforbedring på 10 pct., og på det konkrete plan er der derfor som udgangspunkt alene tale om en reduktion i ressourceanvendelsen til offentligt forbrug. I den sammenhæng skal det bemærkes, at en reduktion af det offentlige forbrug ikke i sig selv behøver øge den offentlige sektors produktivitet.

Vurdering af samlet virkning af forslagene

Som nævnt vil de forslag, der indgår i spørgsmålet, samlet set indebære betydelige ændringer af strukturerne i dansk økonomi, herunder i relation til beskatning, arbejdsmarked og tilbagetrækning samt størrelsen af den offentlige sektor i forhold til den private.

Overordnet vurderes forslagene under ét at kunne øge vækstpotentialet i den private sektor markant, herunder i kraft af øget arbejdsudbud og privat beskæftigelse. Forslagene vil indebære, at skatter og afgifter nedsættes betydeligt. Samtidig vil forslagene medføre et fald i det offentlige forbrug og en stigning i indkomstforskellene på tværs af befolkningen.

Der knytter sig stor usikkerhed til en vurdering af en samlet forslagspakke af den rækkevidde og kompleksitet, der er tale om i spørgsmålet. Som følge af disse usikkerheder, som uddybes nedenfor, vurderer Finansministeriet det ikke muligt at give en samlet retvisende kvantitativ vurdering af forslagspakkens betydning for blandt andet velstand og beskæftigelse over tid og ej heller for den samlede udvikling i den strukturelle offentlige saldo år for år til 2030. Besvarelsen afspejler derfor den marginale virkning af de enkelte tiltag, hvor muligt, men ikke et samlet skøn for virkningen på blandt andet BNP, beskæftigelse, eller Gini-koefficienten.

At det ikke vurderes muligt at foretage en samlet retvisende kvantitativ vurdering, skal blandt andet ses i lyset af Finansministeriets rapport *Regneprincipper og modelanvendelse – dynamiske effekter af offentligt forbrug og offentlige investeringer*, maj 2018. Af denne rapport fremgår således blandt andet: ”Finansministeriets regnemetoder er [...] tiltænkt situationer, hvor der fra det nuværende udgangspunkt sker ændringer af fx skattesystemet eller de offentlige ydelser, som set i det store billede – fx set i forhold til forskellene på tværs af de vestlige lande – trods alt er forholdsvis begrænsede. Det er som udgangspunkt i sådanne tilfælde, at der kan være mulighed for at foretage tilstrækkeligt sikre skøn over dynamiske effekter baseret på (fortrinsvis dansk) empiri.”

Der er i den forbindelse navnlig usikkerhed om, hvordan den omtalte reduktion af de offentlige serviceudgifter (og derigennem den offentlige beskæftigelse) på ca. 10 pct. i forhold til grundforløbet i 2030 potentielt kan have afledte virkninger på sigt, fx via mulige indvirkninger på kvaliteten i uddannelsessystemet, af forebyggende indsatser og behandlinger i sundhedssystemet, eller børns læring og udvikling i daginstitutioner mv. Dermed er der også usikkerhed om, hvilke langsigtede BNP- og beskæftigelseseffekter, der kan være forbundet med ændringen i de offentlige serviceudgifter i forhold til de mellemfristede forløb. Det vurderes således, at Finansministeriets sædvanlige antagelser ved mere marginale ændringer i de reale udgifter til det offentlige forbrug ikke uden videre kan finde anvendelse i det aktuelle tilfælde.

Hertil kommer, at ministeriernes beregninger af tiltag som udgangspunkt beskriver virkningen af at ændre ét enkelt område ad gangen. Hvis alle elementer iværksættes samtidigt vil der opstå et betydeligt samspil mellem de enkelte forslag (såkaldte krydseffekter), som øger usikkerheden i forhold til de vanlige provenuskøn. Eksempelvis bliver merprovenuet fra en stigende beskæftigelse afledt af fx tilbageførings- eller arbejdsmarkedstiltag reduceret, når person- og beskæftigelsesfradraget samtidig hæves markant og topskatten afskaffes. Endelig gælder det, at de usikkerheder, der generelt knytter sig til skøn for adfærdsvirkningerne af skatteændringer, naturligt bliver forstærket, når der er tale om ændringer af den størrelsesorden, der er tale om i spørgsmålet³.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister

³ I svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 246 (alm. del) af 9. april 2014 afgav Finansministeren svar på et spørgsmål, der langt hen ad vejen svarer til forslagspakken i det aktuelle spørgsmål. I det svar blev angivet effekter for de enkelte tiltag, ligesom svaret viste summen af disse som en indikation af de samlede virkninger på blandt andet BNP, beskæftigelse og indkomstforskelle (opsummeret ved Gini-koefficienten). I den forbindelse blev der i svaret samtidig påpeget en række centrale usikkerheder og kvalitative forbehold, der kunne påvirke effekter af tiltagene, herunder i forhold til de mulige afledte virkninger af lavere offentlige serviceudgifter og mulige krydseffekter på tværs af initiativer. Det skal her understreges, som også beskrevet i den nævnte rapport om ”Regneprincipper og modelanvendelse – dynamiske effekter af offentligt forbrug og offentlige investeringer” fra maj 2018, at ”Sådanne forbehold og beskrivelser kan være af lige så stor vigtighed for at opnå et retvisende billede af de samlede konsekvenser eventuelle kvantitative vurderinger af dynamiske effekter”, jf. rapportens s. 11.